

Tutkimuksen vastuullinen elinkaari

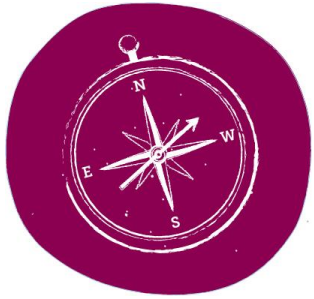
Mitä jokaisen tutkimuspalveluissa työskentelevän tulisi tietää tutkimusetiikasta ja avoimesta tieteestä?

Iina Kohonen, TENK
Henriikka Mustajoki, TSV
Riikka Palonkorpi, HY

TUTKIMUSEETTINEN
NEUVOTTELUKUNTA
FORSKNINGSETISKA
DELEGATIONEN

FINNISH NATIONAL BOARD ON
RESEARCH INTEGRITY TENK

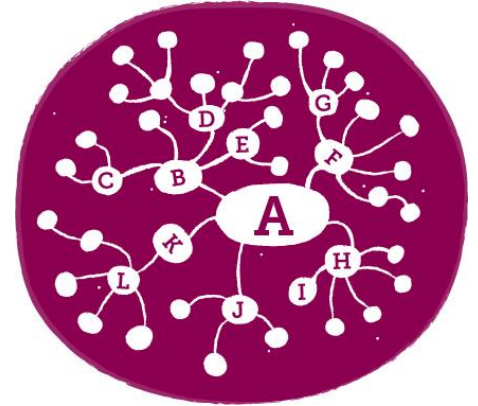
Vastuullinen tiede

- Vastuullinen tutkimus noudattaa tutkimuksen perusarvoja:
 - luotettavuus - tutkimusmetodologia
 - rehellisyys – tutkimuseettiset säännöt
 - kunnioitus – luvat ja suostumukset
 - avoimuus – muut tutkijat ja tiedeviestintä

Tutkimusetiikka ja avoin tiede ovat vastuullisen tieteen perusta

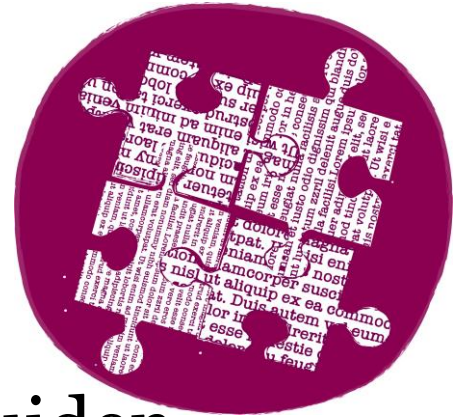
Miten tutkimuspalvelut tukevat vastuullista tutkimusta?

- Tutkimuksen suunnittelu
- Tutkimustyö
- Julkaiseminen
- Jatkokäyttö

Tutkimuksen suunnittelu tutkimuspalveluissa?

- Miten tutkimuksen suunnittelu näyttäytyy osana tutkimuspalveluiden arkea?
- Mitä sääntöjä tai ohjeita noudatetaan?
- Tavallisimmat ongelmatilanteet?

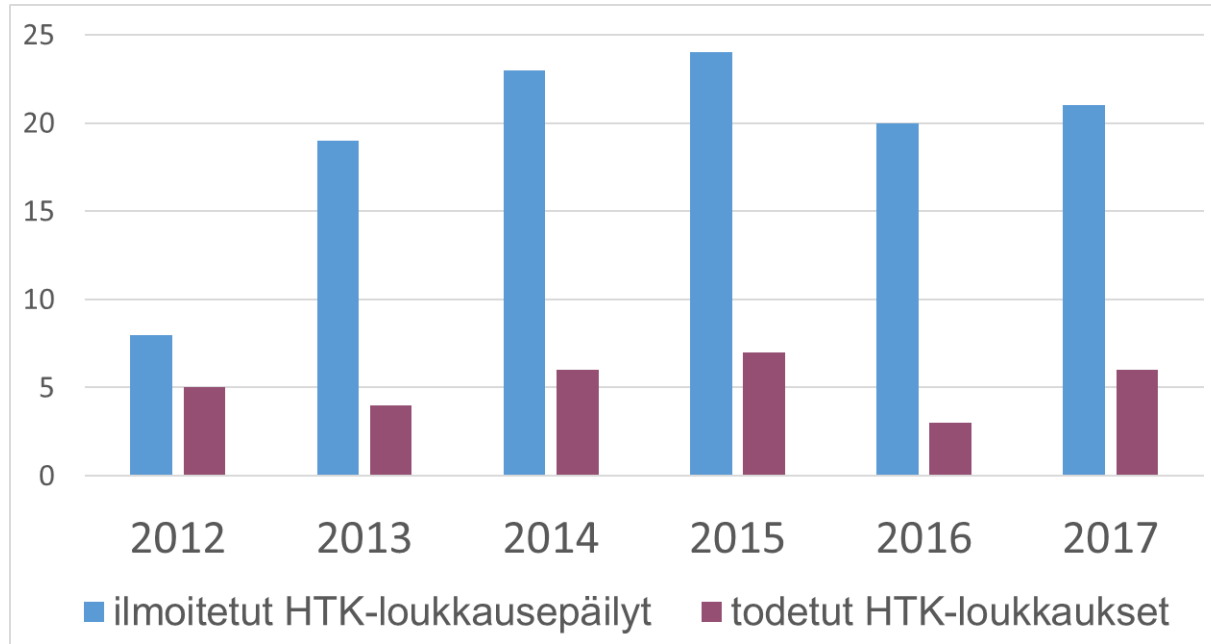

Tutkimustyö tutkimuspalveluissa?

- Miten tutkimustyö näyttäytyy osana tutkimuspalveluiden arkea?
- Mitä sääntöjä tai ohjeita noudatetaan?
- Tavallisimmat ongelmatilanteet?

TENKille ilmoitetut uudet HTK-loukkausepäilyt ja tutkimusorganisaatioissa todetut HTK-loukkaukset

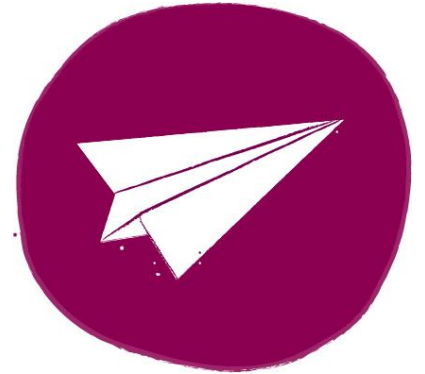

Tutkimusjulkaisut tutkimuspalveluissa?

- Miten tutkimusjulkaisut näyttäytyvät osana tutkimuspalveluiden arkea?
- Mitä sääntöjä tai ohjeita noudatetaan?
- Tavallisimmat ongelmatilanteet?

Tutkimuksen **jatkokäyttö** tutkimuspalveluissa?

- Miten tutkimuksen jatkokäyttö näyttäytyy osana tutkimuspalveluiden arkea?
- Mitä sääntöjä tai ohjeita noudatetaan?
- Tavallisimmat ongelmatilanteet?

TENKin ohjeistot 1

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen eli **HTK-ohje** (2002, 2012)

Eettinen ennakoarviointi ihmistieteissä: humanistisen, yhteiskuntatieteellisen ja käyttäytymistieteellisen tutkimuksen eettiset periaatteet ja ehdotus eettisen ennakoarvioinnin järjestämiseksi (2009) → **SUOSITUS PÄIVITETÄÄN VUODEN 2018 AIKANA**

Tutkijan ansioluettelomalli, laadittu yhdessä Suomen akatemian, Suomen yliopistot ry (UNIFI) ja Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston (Arenen) kanssa (2012)

TENKin ohjeistot 2

Tutkimuseettisiä näkökohtia väitöskirjan ohjaus- ja tarkastusprosessiin, Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ja Suomen yliopistot UNIFI ry:n suosituksia yliopistoille (2016)

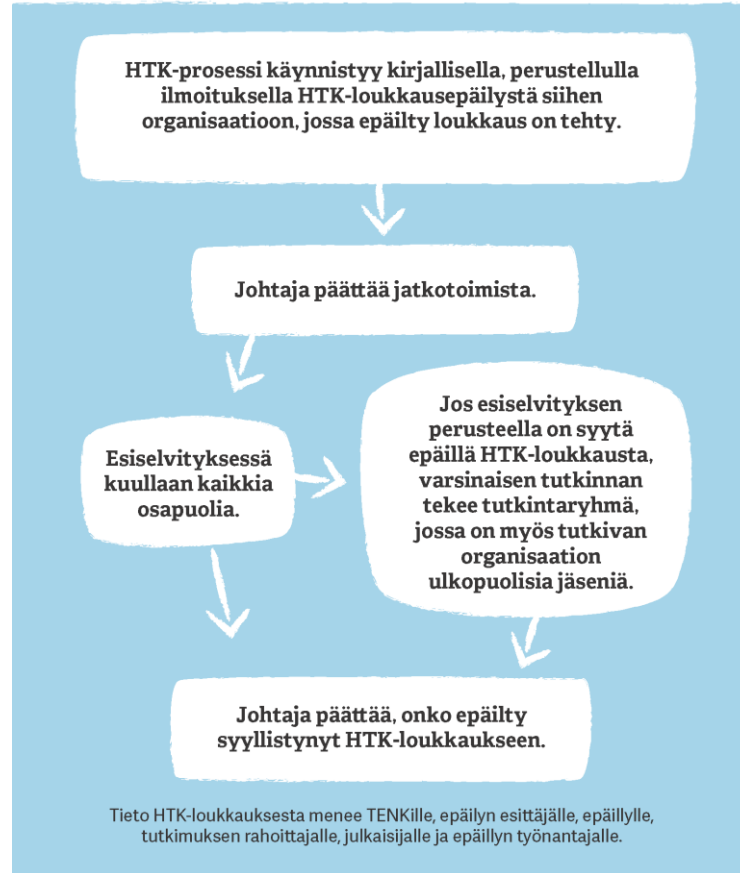
Tutkimuseetiikan tukihenkilötoiminta. Suositukset tutkimuseetiikan tukihenkilöille ja heidän taustaorganisaatioilleen (2017)

Tieteellisten julkaisujen tekijyydestä sopiminen. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan suositus (2018)

Vastuullinen tiede –verkkosivusto. TENK ja Tiedonjulkistamisen neuvottelukunta (2018)

HTK-prosessi

Tieto prosessin jokaisesta vaiheesta lähetetään epäilylle, epäilyn esittäjälle ja TENKille.

VILPPITUTKINNAN ARKEA 1

- Tutkijat eivät tunne HTK-prosessia
- HTK-ilmoituksen tekemättä jättäminen; miten yleistä; mistä syystä?
- Kokemattomuutta HTK-tutkimusmenettelyssä tutkimusorganisaatioissa: aliarvioinnit, ylilyönnit
- Organisaatioiden sisällä vilpin sovitteluyritykset, viitteitä jopa peittelystä
- Todettujen HTK-loukkaustapausten lukumäärä Suomessa maltillinen.
- Ns. harmaa alue ja ”läheltä piti” –tilanteet
- HTK-loukkausepäilyjen ja TENKiltä pyydettävien HTK-lausuntojen määrät nousseet viime vuosina

VILPPITUTKINNAN ARKEA 2

- Työilmapiiriongelmat usein taustalla
- Tutkimusryhmien haasteena tekijyyden tai aineiston käyttöoikeuden määrittely (sopimukset puuttuvat)
- Tieteellinen näkemysero vai tutkimustulosten vääristely?
- Epäilyn esittäjän motiivit moninaiset: yleensä epäilyn esittää uhri; taustalla jopa kosto
- Kansainvälinen tiedeyhteisö; erilaiset tutkimuskulttuurit

VILPPITUTKINNAN ARKEA 3

- Haasteena yrityssalaisuus ja tutkijoiden omat taloudelliset intressit
- Uutena ilmiönä toisen tutkijan vähättely tai omien ansioiden liioittelu mediassa, myös sos. mediassa
- HTK-asiakirjojen vuotaminen nettiin tai julkaiseminen mediassa, jopa prosessin ollessa kesken

